

UCHWAŁA Nr 274 RADY MINISTRÓW

z dnia 13 lipca 1961 r.

w sprawie normatywów cykli budowy.

W celu wprowadzenia do planowania, projektowania i realizacji inwestycji prawidłowych cykli budowy obiektów inwestycyjnych objętych pięcioletnim planem rozwoju gospodarki narodowej na lata 1961—1965 oraz w celu urealnienia okresów budowy przy przeprowadzaniu rewizji dokumentacji projektowo-kosztorysowej — Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Uchwała dotyczy państwowych i spółdzielczych jednostek organizacyjnych, które planują, projektują albo realizują inwestycje polegające na budownictwie inwestycyjnym, bez względu na tryb planowania i finansowania tych inwestycji.

2. Przepisy uchwały nie dotyczą rolniczych spółdzielni produkcyjnych i kółek rolniczych.

§ 2. 1. Organy zatwierdzające dokumentację projektowo-kosztorysową, tj. projekt wstępny albo — w jednostadiowej dokumentacji — projekt techniczno-roboczy nowo rozpoczynanych po dniu 1 stycznia 1962 r. inwestycji objętych pięcioletnim planem rozwoju gospodarki narodowej na lata 1961—1965 ustala okres realizacji tych inwestycji, dalej oznaczany jako „cykl budowy”. Postanowienie w tym przedmiocie powinno być zamieszczone w decyzji zatwierdzającej tę dokumentację.

2. W zakresie kontynuowanych inwestycji przechodzących na rok 1962 i lata następne organ, który zatwierdził projekt wstępny, uzupełni w terminie do dnia 30 września 1961 r. decyzję zatwierdzającą projekt wstępny postanowieniem ustalającym cykl budowy części inwestycji pozostałych do wykonania po dniu 1 stycznia 1962 r.

3. Cykl budowy powinien być ustalony dla każdej planowanej inwestycji, przez którą rozumie się w zależności od planu gospodarczego:

- 1) budowę całego zakładu lub budowli,
- 2) etap budowy zakładu lub budowli,
- 3) zadanie inwestycyjne, polegające na budowie pojedynczego obiektu lub zespołu obiektów i robót stanowiących samodzielną i funkcjonalną całość gospodarczą.

4. Przepisy ust. 1 i ust. 2 nie obowiązują w zakresie budownictwa doświadczalnego i prototypowego.

§ 3. Cykl budowy należy ustalić na podstawie normatywów cykli budowy zakładów, obiektów i urządzeń opracowanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów — zwanych dalej w skrócie „normatywami cykli budowy”, oraz na podstawie instrukcji w sprawie ich stosowania, stanowiącej załącznik do uchwały.

§ 4. W zakresie kontynuowanych inwestycji przechodzących na rok 1962 i lata następne (§ 2 ust. 2) cykl budowy pozostałych do wykonania części inwestycji należy ustalić na podstawie normatywów cykli budowy, w zasadzie proporcjonalnie do procentu nakładów pozostałych do przerobu.

§ 5. Organ dokonujący zmiany dokumentacji projektowo-kosztorysowej powinien jednocześnie sprawdzić, czy zmiany te rzutują na ustalony cykl budowy i w miarę potrzeby, z zachowaniem przepisów § 3 i § 4, dokonać zmiany tych ustaleń.

§ 6. 1. W wyjątkowych przypadkach, wymienionych w normatywach cykli budowy i w instrukcji w sprawie ich stosowania, organ ustalający cykl budowy może ustalić cykl dłuższy od właściwego normatywu cyklu budowy o 20%, lecz nie więcej niż o 6 miesięcy.

2. Na wniosek zainteresowanego ministra Prezes Rady Ministrów może ustalić cykl budowy dłuższy o więcej niż 6 miesięcy od właściwego normatywu cyklu budowy.

3. Decyzja ustalająca cykl budowy dłuższy od właściwego normatywu cyklu budowy powinna być należyście uzasadniona.

§ 7. 1. Ustalony cykl budowy (§§ 2—3) obowiązuje państwowe i spółdzielcze jednostki organizacyjne w etapie planowania, projektowania i realizacji inwestycji, w szczególności przy zawieraniu umów przez inwestorów z wykonawcami inwestycji.

2. Procentowe rozbieżności nakładów na poszczególne lata, podane w normatywach cyklu budowy, ma charakter orientacyjny. Właściwą wysokość nakładów w poszczególnych latach należy określić w projekcie wstępnym lub — w dokumentacji jednostadiowej — w projekcie techniczno-roboczym przy uwzględnieniu projektu organizacji robót, terminu rozpoczęcia budowy, jej wielkości i charakteru.

§ 8. 1. Warunkiem realności ustalonego cyklu budowy jest należyte przygotowanie inwestycji, w szczególności w zakresie zapewnienia środków finansowych niezbędnych do pełnej realizacji inwestycji, dostarczenia dokumentacji projektowo-kosztorysowej w zakresie i w terminach wymaganych zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zapewnienia dostaw maszyn i urządzeń w ustalonych terminach.

2. W razie niedostatecznego przygotowania inwestycji do realizacji należy przesunąć termin rozpoczęcia budowy.

§ 9. 1. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych), przewodniczący prezydiów właściwych rad narodowych i zarządy centralnych organizacji spółdzielczych obowiązani są systematycznie kontrolować przestrzeganie normatywów cykli budowy w dokumentacji projektowo-kosztorysowej, w planach gospodarczych podporządkowanych jednostek organizacyjnych, w umowach o wykonawstwo inwestycji oraz w ich realizacji, jak również dokonywać w sprawozdaniach z wykonania planów gospodarczych analizy okresów realizacji inwestycji w porównaniu do obowiązujących normatywów cykli budowy.

2. Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i Przewodniczącym Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury ustali w terminie do dnia 30 września 1961 r. rodzaj i zakres sankcji, które banki finansujące inwestycje stosować będą do winnych nieprzestrzegania ustalonych cykli budowy.

§ 10. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury oraz Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych opracuje w terminie do dnia 31 października 1961 r. program usprawnienia programowania, planowania, projektowania i procesu realizacji, łącznie z projektem normatywów cykli budownictwa inwestycyjnego służby zdrowia.

§ 11. 1. W celu uwzględnienia w realizacji inwestycji dalszego postępu organizacyjno-technicznego Przewodniczący Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury podejmie prace studialne nad normatywami cykli budowy, opracuje na podstawie przeprowadzonych analiz projekt nowelizacji normatywów i przedłoży w terminie do dnia 31 grudnia 1963 r. Radzie Ministrów projekty zmian tych normatywów do zatwierdzenia.

2. Zainteresowani ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) obowiązani są do współdziałania z Przewodniczącym Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury w placach określonych w ust. 1.

INSTRUKCJA W SPRAWIE STOSOWANIA NORMATYWÓW CYKLI BUDOWY

§ 1. 1. Cykl budowy jest to okres od rozpoczęcia robót budowlano-montażowych związanych bezpośrednio z realizacją inwestycji do zakończenia tych robót, objętych zakresem rzeczowym dokumentacji projektowo-kosztorysowej inwestycji, z tym że w okresie powyższym nastąpiło oddanie inwestycji do użytku (wstępnej eksploatacji).

2. Cykl budowy powinien być ustalony dla planowanej inwestycji, przez którą rozumie się w zależności od planu gospodarczego:

- 1) budowę całego zakładu lub budowli,
  - 2) etap budowy lub budowli,
  - 3) zadanie inwestycyjne polegające na budowie pojedynczego obiektu lub zespołu obiektów i robót, stanowiących samodzielną i funkcjonalną całość gospodarczą.
- W budownictwie mieszkaniowym i komunalnym cykl budowy i rozbiście nakładów na লাfa może być ustalone w odniesieniu do poszczególnych obiektów.

3. Termin rozpoczęcia robót objętych cyklem budowy wykonawca powinien odnotować w dzienniku budowy.

§ 2. 1. Do cyklu budowy nie zalicza się okresu wykonania robót przygotowawczych, niezbędnych do sprawnego przebiegu budowy, w szczególności:

- 1) dokonania rozbiórek na placu budowy, jeżeli wykonanie tych prac powinno być przeprowadzone przed rozpoczęciem właściwych robót,
- 2) doprowadzenia energii elektrycznej i wody do terenu budowy dla celów wykonawstwa budowy,
- 3) wykonania drogi dojazdowej do terenu budowy dla umożliwienia wykonawcy dowozu materiału i sprzętu,
- 4) zbudowania części zaplecza niezbędnego dla wykonawcy do rozpoczęcia właściwych robót.

2. W wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych względami ekonomicznymi, organ ustalający cykl budowy może wyłączyć z cyklu czas niezbędny do wykonania następujących robót:

- 1) wykonanie wykopu pod budynek stanowiący odrębne zadanie inwestycyjne lub odrębny obiekt inwestycyjny, dla którego ustalony został cykl budowy, jeżeli wykopy na danym terenie są wykonywane w tym samym okresie dla kilku budynków o różnych terminach rozpoczęcia budowy, np. w budownictwie mieszkaniowym może powstać ekonomiczna celowość ciągłego wykonania wykopów przy pomocy sprzętu ciężkiego dla szeregu budynków o różnych terminach rozpoczęcia budowy,
- 2) wykonanie w niezbędnym zakresie stałych dróg dojazdowych dla potrzeb budowanego zakładu, jeżeli budowa drogi przewidzianej dla potrzeb wykonawcy nie byłaby opłacalna lub celowa,
- 3) stałe doprowadzenie energii elektrycznej i wody w zakresie niezbędnym dla potrzeb budowy, jeżeli ich przewidziane doprowadzenie jest niecelowe lub nieopłacalne.

3. W razie wyłączenia z cyklu budowy okresu niezbędnego do wykonania robót wymienionych w ust. 2 pkt 2 i 3 organ ustalający cykl budowy określi odrębne cykle budowy niezbędne do wykonania tych robót na podstawie normatywów cyklu budowy.

4. Roboty przygotowawcze wymienione w ust. 1 pkt 1—3,

§ 12. Traci moc uchwała nr 255 Rady Ministrów z dnia 18 lipca 1958 r. w sprawie normatywów cykli budownictwa inwestycyjnego.

§ 13. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia
Prezes Rady Ministrów: w z. P. Jaroszewicz

Załącznik do uchwały nr 274 Rady Ministrów z dnia 13 lipca 1961 r. (poz. 270).

jak i roboty wymienione w ust. 2 pkt 2 i 3 powinny być wyodrębnione w projekcie wstępnym planowanej inwestycji z określeniem zakresu rzeczowego tych robót, ich kosztu oraz cyklu budowy. Realizacja tych robót nie powinna wykraczać poza okres realizacji roboty o najdłuższym normatywie cyklu budowy.

§ 3. 1. Zakończenie cyklu budowy zakładów, wydziałów i obiektów przemysłowych przypada na dzień oddania tych obiektów do wstępnej eksploatacji, tj. rozpoczęcia produkcji, jeżeli wszystkie roboty objęte dokumentacją projektowo-kosztorysową zostały wykonane przed oddaniem inwestycji do wstępnej eksploatacji. Do cyklu budowy wlicza się okres niezbędny dla dokonania prób, związanych ze sprawdzeniem przygotowania obiektu inwestycyjnego do wstępnej eksploatacji (użytku). Jeżeli okres prób przedłuża się bez winy wykonawcy budowy, należy uznać, że cykl budowy został przez wykonawcę zachowany.

2. Zakończenie cyklu budowy w miejskim budownictwie mieszkaniowym przypada na dzień komisyjnego, końcowego odbioru obiektu, o ile odbiór ten nastąpił w okresie 10 dni od wpisu do dziennika budowy o ukończeniu robót. Jeżeli komisyjny odbiór obiektu dokonany został w terminie dłuższym niż 10 dni od wpisu do dziennika budowy o ukończeniu robót, zakończenie cyklu budowy przypada na dzień wpisu do dziennika budowy o ukończeniu robót, o ile wpis został potwierdzony przez inwestora oraz pod warunkiem, że komisyjny odbiór obiektu nie stwierdzi konieczności wykonania pominiętych robót lub usunięcia wad uniemożliwiających oddanie obiektu do użytku bezpośrednio po odbiorze.

3. Zakończenie cyklu budowy w budownictwie wiejskim oraz w budownictwie na cele socjalne i oświatowe przypada na dzień wpisu do dziennika budowy o ukończeniu robót, o ile wpis został potwierdzony przez inwestora oraz pod warunkiem, że komisyjny odbiór obiektu nie stwierdzi konieczności wykonania pominiętych robót lub usunięcia wad uniemożliwiających oddanie obiektu do użytku bezpośrednio po odbiorze.

4. Zakończenie cyklu budowy w zakresie budownictwa kolejowego i drogowego przypada na dzień oddania obiektów do wstępnej eksploatacji. Jeżeli zakończenie robót drogowych i nawierzchni kolejowych przypada w okresie zimowym, w którym nie może być dokonany odbiór robót, a wpis do dziennika budowy o zakończeniu robót został potwierdzony przez inwestora, okresu przerwy między zakończeniem robót a ich odbiorem nie wlicza się do cyklu budowy.

5. Zakończenie cyklu budowy sieci elektrycznych oraz sieci związanych z elektryfikacją wsi przypada na dzień odbioru technicznego przez właściwe organy inspekcji energetycznych.

6. Przy odbiorze robót należy w protokole stwierdzić dotrzymanie, przekroczenie lub skrócenie cyklu budowy.

§ 4. 1. Cykle budowy należy ustalić na podstawie normatywów cykli budowy, które opracowane zostały dla ważniejszych inwestycji oraz obiektów powszechnie występujących w pięcioletnim planie rozwoju gospodarki narodowej na lata 1961—1965.

2. Normatyw cyklu budowy określa maksymalny okres wykonania robót budowlano-montażowych związanych bezpośrednio z realizacją inwestycji. Ustalony cykl budowy powinien być krótszy od właściwego normatywu cyklu budowy, w szczególności w wypadku, gdy wielkość inwestycji jest mniejsza, aniżeli przyjęta została do normatywu, albo gdy warunki budowy są lepsze aniżeli przeciętne lub gdy rozwiązania projektowe zakładają stosowanie nowoczesnych metod uprzemysłowionego budownictwa, mechanizacji robót itp.

3. Cykl budowy dla określonej inwestycji w braku odpowiedniego normatywu cyklu budowy należy ustalić przez:

- 1) interpolację lub ekstrapolację,
- 2) analogię do normatywu cyklu budowy albo
- 3) ocenę indywidualną okresu niezbędnego do wykonania poszczególnych robót.

4. Sposób ustalania cyklu budowy przez interpolację lub ekstrapolację należy stosować w przypadku, gdy wielkość charakteryzująca daną inwestycję odbiega więcej niż o 10% od wielkości podanych w normatywach cykli budowy. Wyniki obliczeń należy zaokrąglić do pół miesiąca. Dla różnicy mniejszej od 10% należy przyjmować cykl ustalony w normatywach.

5. Sposób ustalania cyklu przez analogię należy stosować w przypadku budowy zakładu o zbliżonych cechach charakteryzujących rozmiary robót budowlano-montażowych i rodzaje obiektów, jakie występują przy budowie podobnego zakładu, dla którego jest ustalony normatyw cyklu budowy.

6. Ustalenie cyklu przez ocenę indywidualną okresu poszczególnych robót należy stosować do inwestycji unikalnych (niepowtarzalnych) lub realizowanych w warunkach znacznie odbiegających od normalnych (przeciętnych). Do inwestycji tych zalicza się min. rozbudowę i modernizację zakładów wykonywaną w czasie ruchu zakładu.

§ 5. Cykl budowy może być zwiększony w stosunku do normatywu cyklu budowy z zachowaniem przepisów § 6 uchwały w razie:

- 1) wykonywania robót w trudnych warunkach hydrogeologicznych,
- 2) rozpoczynania lub wykonywania robót w okresie zimowym, jeżeli tempo tych robót jest uzależnione od wa-

runków atmosferycznych, a normatyw cyklu budowy jest krótszy od 8 miesięcy,

- 3) innych szczególnych warunków utrudniających realizację inwestycji w normalnym tempie, jak np. wykonywanie inwestycji systemem gospodarczym lub przez małe przedsiębiorstwa budowlano-montażowe, posiadające słabe wyposażenie techniczne.

§ 6. 1. Przed rozpoczęciem robót objętych cyklem budowy należy zapewnić warunki niezbędne do realizacji inwestycji w okresie ustalonego cyklu budowy. Do podstawowych warunków zapewniających realizację inwestycji należy:

- 1) posiadanie zatwierdzonego projektu wstępnego w terminie określonym odrębnymi przepisami,
- 2) dostarczenie wykonawcy dokumentacji projektowo-kosztorysowej w zakresie i w terminach, zgodnie z odrębnymi przepisami, umożliwiającymi przygotowanie się do prowadzenia robót w należyłym tempie,
- 3) zamówienie maszyn, urządzeń oraz niektórych deficytowych i specjalnych materiałów o długim cyklu dostawy z takim wyprzedzeniem, aby były one w dyspozycji wykonawcy w terminach wynikających z projektu organizacji robót.

2. Przed podpisaniem umowy o wykonanie robót budowlano-montażowych inwestor i wykonawca powinni sprawdzić, czy inwestycja jest dostatecznie przygotowana do realizacji. W szczególności sprawdzeniu podlega:

- 1) zapewnienie środków finansowych na poszczególne lata realizacji inwestycji,
- 2) terminy dostarczenia dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla dalszych okresów realizacji budowy,
- 3) potwierdzenie terminów dostaw maszyn i urządzeń (dostarczanych przez inwestora).

3. Za rozpoczęcie przez wykonawcę robót zaliczonych do cyklu budowy uważa się uznanie przez wykonawcę inwestycji za dostatecznie przygotowaną do realizacji w ustalonym cyklu budowy.

§ 7. W systemie generalnego wykonawstwa okresy i terminy rozpoczęcia poszczególnych rodzajów robót przez podwykonawców wynikające z ustalonego cyklu budowy oraz projektu organizacji robót nie mogą być zmienione przez podwykonawców.